

Standardy kvality sociálně-právní ochrany dětí – stručné znění

Standard 1. – Místní a časová dostupnost

1a

„Orgán sociálně-právní ochrany dětí zajišťuje účinné poskytování sociálně-právní ochrany v potřebném rozsahu na celém území svého správního obvodu“.

Úsek sociálně-právní ochrany dětí Odboru sociálních věcí a zdravotnictví Úřadu městské části Praha 22 jako orgán sociálně-právní ochrany dětí vykonává agendu v plném rozsahu na území správního obvodu, tj. v Uhříněvsi, Pitkovicích, Hájku, Královicích, Nedvězí, Kolovratech a Benicích. Na celém uvedeném území je sociálně-právní ochrana dětí zajištěna srovnatelně, bez rozdílu.

Výkon sociálně-právní ochrany dětí je zajištěn každý pracovní den v době stanovené pracovní doby pracovníků úseku. Pracovní doba zaměstnanců/zaměstnankyň ÚMČ Praha 22 je v pondělí a ve středu od 8,00 hodin do 17,30 hodin, v úterý a ve čtvrtek od 7,30 hodin do 16,00 hodin a v pátek od 7,30 hodin do 14,00 hodin. Zaměstnanci/zaměstnankyňe ÚMČ Praha 22 mají nárok na přestávku v práci v délce 30-ti minut v čase mezi 12. a 13. hodinou. Úřední hodiny jsou od 8,00 hodin do 12,00 hodin a dále od 13,00 hodin do 17,30 hodin v pondělí a ve středu a dále v úterý a ve čtvrtek od 8,00 hodin do 12,00 hodin.

Pracovnice úseku vykonávají v rámci svěřené agendy i pracovní úkoly mimo kancelář, tudíž ne vždy je každá pracovnice v pracovní době či v úředních hodinách osobně přítomna v kanceláři. Mezi pracovnicemi úseku je zavedena vzájemná zastupitelnost. Pracovnice využívají flexibilně svou pracovní dobu tak, že jednají s klienty/klientkami i mimo úřední hodiny, jsou-li na pracovišti přítomny.

Úsek sociálně-právní ochrany dětí sídlí v přízemí budovy Úřadu městské části Praha 22. Budova ÚMČ Praha 22 je dostupná i ze vzdálenějších míst správního obvodu městskou hromadnou dopravou. V budově ÚMČ Praha 22 se při vstupu nachází informační tabule se směrulkami mj. ke kancelářím úseku sociálně-právní ochrany dětí. Každá kancelář je označena štítkem s číslem kanceláře a jmény pracovníků se stručným určením jejich agendy.

1b

„Doba výkonu sociálně-právní ochrany dětí je přizpůsobena potřebám osob, jimž je nebo může být v budoucnu sociálně-právní ochrana poskytována nebo na něž se zaměřuje, zejména děti /dále jen „cílová skupina“/. Osobní výkon sociálně-právní ochrany je zajištěn každý pracovní den, mimo pracovní dobu a ve dnech pracovního klidu je zajištěna nepřetržitá pracovní pohotovost.“

V pracovních dnech je zajištěn výkon sociálně-právní ochrany dětí ve výše uvedené pracovní době stanovené pro všechny zaměstnance/zaměstnankyňe ÚMČ Praha 22 shora popsáním způsobem.

V pracovní dny mimo pracovní dobu a mimo pracovní dny je zajištěna nepřetržitá pracovní pohotovost pracovníků úseku sociálně-právní ochrany dětí, při níž se jednotlivé pracovnice úseku střídají po týdnu dle vždy předem vypracovaného rozpisu. V rámci pracovní pohotovosti řeší pracovnice akutně vzniklé a/nebo aktuálně zjištěné nepříznivé situace nezletilých dětí, kdy se dítě ocitá v ohrožení života, zdraví, bez potřebné péče nebo v jiné obdobné situaci vážného ohrožení nebo narušení jeho zájmu, příp. zasahuje, když si přítomnost pracovníků úseku sociálně-právní ochrany dětí při neodkladném a/nebo na mimopracovní dobu připadajícím úkonu vyžádá k tomu příslušný subjekt, např. Policie ČR, soud.

Standard 2. – Prostředí a podmínky

2a

„Výkon sociálně-právní ochrany je zajištěn v prostorách vhodných pro komunikaci s ohroženými dětmi a rodinami. Orgán sociálně-právní ochrany dětí zajistí takové prostory pro výkon sociálně-právní ochrany, které představují odpovídající zázemí pro výkon sociálně-právní ochrany a jejichž kapacita odpovídá množství konzultací spojených s poskytováním sociálně-právní ochrany.“

Odbor sociálních věcí a zdravotnictví ÚMČ Praha 22, jehož je úsek sociálně-právní ochrany dětí součástí, sídlí v přízemí budovy ÚMČ. Pracovnice úseku pracují v místnostech 014, 015 a 016. Kancelář vedoucí Odboru je v místnosti číslo 013. Pro jednání s klienty/klientkami mají pracovnice Odboru, a tedy i pracovnice úseku sociálně-právní ochrany dětí, od května 2015 k dispozici ještě tzv. jednací místnost. Stávající prostory Odboru představují důstojné místo pro výkon sociálně-právní ochrany. Pracovnice úseku sociálně-právní ochrany dětí důsledně dbají na potřeby klientů/klientek při jednání a usilují o to, aby jim poskytly klidný prostor pro jednání o záležitostech dotýkajících se jejich soukromí a pro sdílení osobních a citlivých údajů.

Pro společná setkání většího počtu osob mohou pracovnice úseku kromě shora uvedené jednací místnosti využít také některou ze zasedacích místností v budově ÚMČ Praha 22.

2b

„Orgán sociálně-právní ochrany má vhodné materiální vybavení s ohledem na výkon sociálně-právní ochrany na pracovišti i mimo něj. K dispozici má zejména potřebný počet automobilů, mobilních telefonů, notebooků, fotoaparátů a dalších prostředků záznamové techniky pro práci v terénu.“

Každá pracovnice úseku sociálně-právní ochrany dětí Odboru sociálních věcí a zdravotnictví ÚMČ Praha 22 disponuje vlastním pracovním místem s příslušným obvyklým kancelářským a technickým zázemím. Každá pracovnice úseku má vlastní telefonní linku a též vlastní e-mailovou adresu. Tyto kontakty na jednotlivé pracovnice úseku jsou zveřejněny na webových stránkách ÚMČ.

Pro komunikaci s klienty/klientkami, mimo osobních jednání, mohou pracovnice úseku využívat telefonického hovoru z pevné linky, telefonického hovoru z mobilních služebních telefonů úseku, e-mailové korespondence, skenování, faxu, datových schránek a poštovních zásilek. Klienti/klientky mohou kromě osobních jednání využívat telefonického hovoru na pevnou linku, e-mailové korespondence, písemných podání odevzdaných na podatelnu v informačním centru ÚMČ Praha 22 nebo na poštu, skenování, faxu a datové schránky.

Pro dopravu k plnění pracovních úkolů mimo kancelář mohou pracovnice úseku využít některý ze služebních vozů ÚMČ.

Úsek sociálně-právní ochrany dětí má i vybavení pro práci v terénu, konkrétně notebook s přenosnou tiskárnou, fotoaparát a diktafon.

2c

„Orgán sociálně-právní ochrany dětí má k dispozici vhodné materiální vybavení pro práci s osobami z cílové skupiny, jimž je poskytována sociálně-právní ochrana /dále jen „klient“/, zejména s ohledem na potřeby dětí.“

Pro jednání s dospělými jsou prostory, v nichž pracují a jednají s klienty/klientkami pracovnice zdejšího úseku sociálně-právní ochrany dětí, vybaveny přiměřeně. Zároveň pracovnice úseku sociálně-právní ochrany dětí disponují pomůckami pro navázání kontaktu s dětmi různého věku, pro práci s dětmi a – v neposlední řadě – pro

jejich zabavení jinou činností, jsou-li rodičem nebo jinou osobou dovedeny k jednání, u něhož není jejich přítomnost vhodná.

Výhradně pro potřeby cílené práce s dětmi a facilitaci komunikace s nimi vybavily pracovnice úseku v průběhu roku 2015 tzv. komunikační bednu množstvím komunikačních archů a jednostránkových profilů pro práci s dětmi a dále různými výtvarnými a jinými pomůckami pro navázání kontaktu s dítětem či usnadnění komunikace s ním a/nebo jeho vyjádření.

2d

„Orgán sociálně-právní ochrany dětí má k dispozici potřebné hygienické zázemí a osobní ochranné pracovní prostředky pro zaměstnance zařazené v orgánech sociálně-právní ochrany k výkonu sociálně-právní ochrany.“

V budově ÚMČ Praha 22 jsou pro klienty/klientky dostupná WC. WC pro veřejnost v přízemí, kde sídlí i Odbor sociálních věcí a zdravotnictví ÚMČ Praha 22, jehož je úsek sociálně-právní ochrany dětí součástí, je bezbariérové a je v něm umístěn i přebalovací pult.

Zaměstnanci/zaměstnankyně ÚMČ Praha 22 mají v budově ÚMČ dostatečné hygienické zázemí /WC pro personál, kuchyňky pro personál, sprchy pro personál/.

V souladu s právními předpisy a vnitřním předpisem jsou zaměstnancům/zaměstnankyním ÚMČ poskytovány osobní ochranné prostředky. Úklid prostor ÚMČ Praha 22 sloužících k výkonu sociálně-právní ochrany dětí je zajišťován společně s úklidem ostatních prostor budovy.

Standard 3. – Informovanost o výkonu sociálně-právní ochrany dětí

3a

„Orgán sociálně-právní ochrany dětí zveřejní způsobem umožňujícím dálkový přístup či jiným vhodným způsobem vnitřní pravidla a postupy jimi vytvořené za účelem naplnění těchto standardů kvality sociálně-právní ochrany při poskytování sociálně-právní ochrany.“

Standardy kvality sociálně-právní ochrany při poskytování sociálně-právní ochrany úseku sociálně-právní ochrany dětí Odboru sociálních věcí a zdravotnictví Úřadu městské části Praha 22 byly zpracovávány ve II. polovině roku 2014, a to v souladu s ustanoveními § 9a odst. 3 a 4, § 58b odst. 3 písm. a/ zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů, dle ustanovení článku II bodu 12. přechodných ustanovení novely tohoto zákona zákonem č. 420/2011 Sb., a dle ustanovení § 6 odst. 1 písm. a/, odst. 2 a přílohy č. 1 vyhlášky MPSV č. 473/2012 Sb., o provedení některých ustanovení zákona o sociálně-právní ochraně dětí.

Text předmětných Standardů je průběžně aktualizován. Pro veřejnost je k dispozici k nahlédnutí v každé z kanceláří Odboru sociálních věcí a zdravotnictví Úřadu městské části Praha 22. Stručný text je uveřejněn na webové stránce ÚMČ Praha 22 ve zvláštní sekci věnované úseku sociálně-právní ochraně dětí.

3b

„Orgán sociálně-právní ochrany má zpracovány informace o rozsahu a podmínkách poskytování sociálně-právní ochrany, a to ve formě srozumitelné cílové skupině. Tyto informace jsou veřejně dostupné.“

Informovanost klientů/klientek k oboru sociálně-právní ochrany dětí a jejímu poskytování zajišťuje zdejší úsek sociálně-právní ochrany dětí různými formami. Těmito jsou např. zveřejňování informací z oboru sociálně-právní ochrany dětí a k poskytování sociálně-právní ochrany dětí na webových stránkách ÚMČ Praha 22, zveřejňování důležitých informací k činnosti úseku sociálně-právní ochrany dětí na nástěnkách, publikace článků týkajících se činnosti úseku sociálně-právní ochrany dětí v místním periodiku, podávání informací souvisejících s agendou sociálně-právní ochrany dětí na základě žádosti fyzických a právnických osob o poskytnutí informace, zřízení knihovny odborné literatury k výchově dětí a péči o ně, zejména se zaměřením na děti v náhradní rodinné péči, šíření informací o poskytování sociálně-právní ochrany dětí mezi cílovými skupinami při různých akcích a mezi pracovníky/pracovnice spolupracujících organizací.

Standard 4. – Personální zabezpečení výkonu sociálně-právní ochrany dětí

4a

„Orgán sociálně-právní ochrany má v rámci stanovené organizační struktury určen počet pracovních míst a zpracované pracovní profily jednotlivých zaměstnanců zařazených v orgánech sociálně-právní ochrany k výkonu sociálně-právní ochrany.“

Úsek sociálně-právní ochrany dětí je součástí Odboru sociálních věcí a zdravotnictví Úřadu městské části Praha 22. Vedle něj se člení Odbor ještě na úsek sociální péče a zdravotnictví a na úsek pečovatelské služby a komunitního plánování.

V současnosti aktivně vykonávají agendu na úseku sociálně-právní ochrany dětí čtyři pracovníci, z toho jedna na zkrácený /poloviční/ pracovní úvazek. V průběhu roku 2016 je navíc jedna z pracovníků úseku v dlouhodobé pracovní neschopnosti a další nastoupila na mateřskou dovolenou. Všechny pracovníci úseku vykonávají výhradně agendu sociálně-právní ochrany dětí. Každá z pracovníků má vypracovanou svou pracovní náplň. V týmu pracovníků úseku sociálně-právní ochrany dětí jsou zastoupeny specializace na výkon sociální kurately pro děti a mládež, specializace na náhradní rodinnou péči, specializace na případy dětí týraných, zanedbávaných a zneužívaných a na případy domácího násilí a specializace na případy s mezinárodním prvky.

4b

„Počet zaměstnanců je přiměřený spádovému obvodu orgánu sociálně-právní ochrany. Při výpočtu přiměřeného počtu zaměstnanců orgánu sociálně-právní ochrany je zohledněno kritérium ovlivňující náročnost výkonu sociálně-právní ochrany dětí ve správním obvodu orgánu sociálně-právní ochrany. Základním výchozím kritériem je nejméně 1 pracovník na 800 dětí /osob do 18 let věku/, které jsou hlášeny k trvalému pobytu ve správním obvodu orgánu sociálně-právní ochrany. Do počtu pracovníků se započítává vedoucí pracovník adekvátně svému zapojení do práce s klienty.“

Dle Sociodemografické analýzy roku 2013, jejímž výstupem jsou „Mapy rozložení ohrožení dětí, mládeže a rodin v ČR“, byl správní obvod, v němž vykonává sociálně-právní ochranu dětí zdejší úsek sociálně-právní ochrany dětí, vyhodnocen jako oblast s nízkou mírou ohrožení. Pro orgány sociálně-právní ochrany dětí vykonávající agendu v takto vyhodnocených správních obvodech je doporučený počet pracovníků/pracovnic stanoven tak, aby na jednoho pracovníka/pracovnici vykonávajícího agendu sociálně-právní ochrany dětí připadalo 800 až 1000 nezletilých dětí hlášených ve správním obvodu k trvalému pobytu.

Aktuálně na úseku sociálně-právní ochrany dětí pracují čtyři pracovníci, z toho jedna na zkrácený pracovní úvazek. V přepočtu na pracovní úvazky jde tedy o 3,5 pracovníci. Při zohlednění počtu nezletilých dětí s trvalým pobytem ve správním obvodu dle údajů z léta roku 2014 a provedení příslušného výpočtu je optimum pracovních

úvazků na zdejšímu úseku sociálně-právní ochrany dětí dle shora uvedeného materiálu v rozmezí /zaokrouhleno/ mezi 4,2 až 3,4 pracovního úvazku. Počet pracovníků zdejšího úseku tedy odpovídá, je přiměřený spádovému území zdejšího orgánu sociálně-právní ochrany dětí.

4c

„Orgán sociálně-právní ochrany dětí má v rámci organizační struktury vnitřním předpisem písemně zpracována oprávnění a povinnosti k jednotlivým pracovním pozicím vztahujícím se k výkonu sociálně-právní ochrany, uplatněním specializace zejména pro oblast náhradní rodinné péče, sociální kurately pro děti a mládež a ochrany týraných a zneužívaných dětí a dbá na to, aby konkrétní pracovní pozice byla vyhrazena výlučně výkonu sociálně-právní ochrany.“

Jednotlivé pracovníce zdejšího úseku sociálně-právní ochrany dětí mají podrobně vypsány své povinnosti a oprávnění v souvislosti s výkonem práce zaměstnankyně Odboru sociálních věcí a zdravotnictví Úřadu městské části Praha 22 i v souvislosti s výkonem sociálně-právní ochrany dětí, a to jak obecně, tak i ve vztahu ke specializaci v rámci sociálně-právní ochrany.

Na zdejšímu úseku sociálně-právní ochrany dětí jsou aktuálně mezi jednotlivé pracovníce úseku rozděleny specializace na výkon agendy náhradní rodinné péče, agendy sociální kurately pro děti a mládež, dále specializace na případy dětí týraných, zanedbávaných a zneužívaných a na případy domácího násilí a dále specializace na případy s mezinárodním prvkem. Případy „běžné“ agendy sociálně-právní ochrany dětí mají pracovníce zpravidla rozděleny podle počátečního písmena příjmení nezletilého dítěte.

Aktuální rozdělení agendy mezi jednotlivé pracovníce tedy na zdejšímu úseku sociálně-právní ochrany dětí respektuje právní předpisy, resp. specializace určuje ještě nad jejich rámec. Všechny pracovníce zdejšího úseku sociálně-právní ochrany dětí vykonávají výhradně agendu sociálně-právní ochrany dětí.

Standard 5. - Přijímání a zaškolování

5a

„Každý zaměstnanec zařazený v orgánu sociálně-právní ochrany dětí splňuje kvalifikační předpoklady pro výkon povolání sociálního pracovníka podle zákona o sociálních službách a disponuje zvláštní odbornou způsobilostí na úseku sociálně-právní ochrany dětí.“

Všechny pracovníce úseku sociálně-právní ochrany dětí Odboru sociálních věcí a zdravotnictví Úřadu městské části Praha 22 splňují kvalifikační předpoklady pro výkon povolání sociálního pracovníka podle ustanovení § 110 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů.

Všechny pracovníce, jejichž pracovní poměr byl započat před rokem 2016, disponují zvláštní odbornou způsobilostí na úseku sociálně-právní ochrany dětí. Z pracovníků, které nastoupily do pracovního poměru v průběhu roku 2016 a vykonávají agendu sociálně-právní ochrany dětí, absolvovala již dříve jedna odbornou přípravu a zkoušku zvláštní odborné způsobilosti na úseku sociálně-právní ochrany dětí, druhá rovněž již dříve odbornou přípravu a zkoušku zvláštní odborné způsobilosti na úseku sociální péče.

5b

„Orgán sociálně-právní ochrany dětí má písemně zpracována pravidla pro přijímání nových zaměstnanců zařazených v orgánech sociálně-právní ochrany k výkonu sociálně-právní ochrany.“

K zajištění nástupu nového/nové pracovníka/pracovnice postupuje vedoucí Odboru sociálních věcí a zdravotnictví Úřadu městské části Praha 22, jehož je úsek sociálně-právní ochrany dětí součástí, neprodleně po zjištění této potřeby. O potřebě zajistit nového/novou pracovníka/pracovnici na úsek sociálně-právní ochrany dětí je vedoucí Odboru informováno vedení ÚMČ Praha 22 a postupy k vypsání výběrového řízení na pozici referenta/referentky sociálně-právní ochrany dětí vykonává zaměstnankyně ÚMČ Praha 22 odpovědná za personální agendu ve spolupráci s vedoucí Odboru a vedením Úřadu. Na danou pozici je vyhlášeno výběrové řízení, informace o tomto je mj. uveřejněna na webových stránkách ÚMČ Praha 22 a na pracovních portálech a oznámení je vyvěšeno na úřední desce ÚMČ Praha 22. Uchazeči/uchazečky k výběrovému řízení dokládají přihlášku, profesní životopis, výpis z Rejstříku trestů /nebo obdobný doklad u cizích státních příslušníků/ a ověřenou kopii dokladu o nejvyšším dosaženém vzdělání. Vybraní/é uchazeči/uchazečky jsou zváni/ly k pracovnímu pohovoru v rámci výběrového řízení.

Vedle požadavků daných § 4 zákona č. 312/2002 Sb., o úřednicích územních samosprávných celků a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, je u uchazeče/uchazečky o zařazení k výkonu sociálně-právní ochrany dětí požadováno vysokoškolské magisterské nebo bakalářské studium nebo vyšší odborné studium v oboru sociální práce se zaměřením na sociálně-právní ochranu dětí, dále orientace v souvisejících právních předpisech, znalost práce na PC, odpovědné rozhodování, samostatnost a flexibilita, psychická odolnost a komunikační dovednosti. Výhodou ve výběrovém řízení je předchozí praxe v oboru a příslušná zkouška zvláštní odborné způsobilosti.

Účastníci/účastnice výběrového řízení jsou o výsledku informováni/ly. Před nástupem do zaměstnání a podpisem pracovní smlouvy musí vybraný/á uchazeč/ka absolvovat lékařskou prohlídku, která potvrzuje jeho/její zdravotní způsobilost k výkonu profese.

5c

„Orgán sociálně-právní ochrany dětí přihlásí nového zaměstnance zařazeného v orgánu sociálně-právní ochrany a vykonávajícího sociálně-právní ochranu v právních předpisy stanovených lhůtách ke zkoušce zvláštní odborné způsobilosti.“

Noví/é pracovníci/pracovnice úseku sociálně-právní ochrany dětí Odboru sociálních věcí a zdravotnictví Úřadu městské části Praha 22, kteří/ktelé nedisponují zkouškou zvláštní odborné způsobilosti na úseku sociálně-právní ochrany dětí, jsou přihlašováni/ly k odborné přípravě pracovníci vykonávající na ÚMČ Praha 22 personální agendu, a to na popud vedoucí Odboru.

V současné době všechny pracovnice úseku, u nichž započal pracovní poměr při ÚMČ Praha 22 do roku 2016, disponují zkouškou zvláštní odborné způsobilosti na úseku sociálně-právní ochrany dětí. Ze dvou pracovníků, jejichž pracovní poměr byl zahájen v roce 2016, jedna má složenou zkoušku zvláštní odborné způsobilosti na úseku sociálně-právní ochrany dětí, druhá na úseku sociální péče.

5d

„Orgán sociálně-právní ochrany dětí má písemně zpracována pravidla pro zaškolování nových zaměstnanců vykonávajících sociálně-právní ochranu.“

Zdejší úsek sociálně-právní ochrany dětí má zpracována pravidla a postup adaptačního procesu nového/nové pracovníka/pracovnice. Adaptační plán je naplánován na tříměsíční období zkušební doby nového/nové pracovníka/pracovnice. Základní informace jsou, jestliže to situace dovoluje, sděleny vybranému/vybrané uchazeči/uchazečce z výběrového řízení ještě před nástupem do pracovního poměru. Jedná se o seznámení s budoucím pracovním místem, s pracovní dobou, podání informace o potřebných dokladech, informace k absolvování zdravotní prohlídky apod.

V prvním pracovním dnu vyřizuje nový/á zaměstnanec/zaměstnankyně náležitosti s pracovníci ÚMČ Praha 22 vykonávající personální agendu a s vedoucí Odboru. Posléze je seznámen/a nový/á pracovník/pracovnice se spolupracovníky/spolupracovnicemi, s ostatními zaměstnanci/zaměstnankyněmi Úřadu a s představiteli/představitelkami samosprávy, resp. s těmi z nich, se kterými bude při výkonu své agendy přicházet do styku. Dále je seznámen/a s prostory pracoviště, se systémy evidence docházky, hlášení absence, evidence služebních cest, evidence vyřizování služebních záležitostí mimo kancelář, se systémem dalšího vzdělávání, s pravidly výběru dovolené aj.

Adaptační plán v rámci adaptačního procesu je dělen na dvoutýdenní etapy, kdy první začíná s nástupem nového/nové pracovníka/pracovnice do zaměstnání. Adaptační plány vypracovává s novými pracovníky /pracovnicemi pracovnice pověřená vedením úseku sociálně-právní ochrany dětí. Rozhovorem s novým/novou pracovníkem/pracovnicí se stanoví konkrétní úkoly pro jednotlivá období adaptačního procesu, v závislosti na předchozím vzdělání a praxi nového/nové pracovníka/pracovnice a později na jeho individuálním tempu zvládnání stanovených úkolů. Na konci každé etapy adaptačního procesu pracovnice pověřená vedením úseku probere s novým/novou pracovníkem/pracovnicí plnění dílčího adaptačního plánu a konstatuje míru zvládnutí zadaných úkolů.

O průběhu adaptačního procesu jsou vyhotovovány záznamy. Cílem adaptačního plánu v rámci adaptačního procesu je mj. zajistit, aby se nový/á pracovník/pracovnice rychle seznámil/a s prostředím a spolupracovníky/spolupracovnicemi, začlenil/a se mezi ně, seznámil/a se s novou prací, osvožil/a si filozofii, styl a organizaci práce úseku.

5e

„Orgán sociálně-právní ochrany dětí určuje, zda umožní studentům a jiným fyzickým osobám stát se stážisty nebo dobrovolníky na svém pracovišti. Orgán sociálně-právní ochrany umožňuje studentům nebo jiným fyzickým osobám působit jako stážisté nebo dobrovolníci, a to na základě smlouvy a po náležitém proškolení.“

Zdejší úsek sociálně-právní ochrany dětí od roku 2014 realizaci stáží a odborných praxí studentů/studentek a/nebo jiných fyzických osob neumožňuje.

Standard 6. – Profesní rozvoj zaměstnanců

6a

„Vedoucí zaměstnanec orgánu sociálně-právní ochrany zařazený k výkonu sociálně-právní ochrany pravidelně hodnotí podřízené zaměstnance, kteří se podílejí na výkonu sociálně-právní ochrany. Vedoucí zaměstnanec zařazený v orgánu sociálně-právní ochrany je hodnocen svým přímým nadřízeným minimálně jednou ročně. Hodnocení je zaměřeno zejména na stanovení, vývoj a naplňování osobních profesních cílů a potřeb další odborné kvalifikace“.

Pracovnice zdejšího úseku sociálně-právní ochrany dětí jsou pravidelně 2x ročně hodnoceny pracovníci pověřenou vedením úseku sociálně-právní ochrany dětí. Pracovnice pověřená vedením úseku sociálně-právní ochrany dětí je hodnocena jednou ročně, a to vedoucí Odboru.

Pro účely pravidelného hodnocení pracovníků úseku sociálně-právní ochrany dětí je využíván /sebe/hodnotící dotazník vypracovaný pracovníci pověřenou vedením úseku sociálně-právní ochrany dětí. Tento dotazník vyplňují hodnocená i hodnotící pracovnice. V jednotlivých položkách se postihuje, nakolik pracovnice ovládá odborné

znalosti, nakolik disponuje tzv. „měkkými dovednostmi“, jaký je její přístup k pracovním povinnostem, jaký má vztah k dalšímu vzdělávání, ale i jaká je její pozice v pracovním týmu, dále jakého profesního cíle za uplynulé období dosáhla /v porovnání s dříve stanovenými cíli/, jaké jsou potřeby dalšího vzdělávání a profesní cíle pro další období. Jednotlivými oblastmi sebehodnotícího dotazníku jsou odborné znalosti a dovednosti pro výkon sociálně-právní ochrany dětí, komunikace s klientem, administrativa, týmová práce na úseku sociálně-právní ochrany dětí a profesní rozvoj. Vybrané položky tohoto dotazníku jsou tématem hodnotícího pohovoru.

Cílem hodnotících pohovorů obecně je zvyšování úrovně práce úseku sociálně-právní ochrany dětí jako celku, posilování identifikace pracovníce s její danou pracovní pozicí na pracovišti, vytvoření podmínek pro spokojenost pracovníce i jejího zaměstnavatele a snížení fluktuace pracovníků. Ve vztahu ke konkrétní osobě pracovníce je dále cílem pohovoru vyzdvihnout její silné stránky, podpořit její motivaci k další práci a dalšímu vzdělávání, odhalit nebezpečí nástupu syndromu vyhoření a hledat individuálně fungující cesty k jeho zabránění, pohovořit o krátkodobých i dlouhodobých osobních a profesních cílech a potřebách dalšího vzdělávání. Smyslem hodnotícího pohovoru je shrnout profesní vývoj pracovníce v posledním období, ověřit realizaci jejich předchozích profesních cílů, stanovit nové, případně původní znovu formulovat a v souvislosti s nimi, se specializací pracovníce úseku sociálně-právní ochrany dětí na určitou agendu a s ohledem na potřeby úseku vytvořit plán dalšího vzdělávání pracovníce.

Z hodnotícího pohovoru se vypracovává záznam. Pracovnice pověřená vedením úseku sociálně-právní ochrany dětí využívá poznatky z hodnotících pohovorů obecně pro vedení pracovního týmu a cílené působení v něm. Konkrétní poznatky z hodnotících pohovorů jsou podkladem pro vytvoření individuálních plánů dalšího vzdělávání každé pracovníce. Dosažení /resp. dosahování/ profesních cílů, zvýšení /resp. zvyšování/ kvalifikace, splnění mimořádných úkolů v hodnoceném období a jiný přínos ve prospěch úseku jsou oznamovány vedoucí Odboru sociálních věcí a zdravotnictví, popř. vedení zdejšího Úřadu, jako podklad pro rozhodnutí o případném přidělení finanční odměny pracovníci.

6b

„Orgán sociálně-právní ochrany má písemně zpracovány individuální plány dalšího vzdělávání jednotlivých zaměstnanců zařazených v orgánu sociálně-právní ochrany k výkonu sociálně-právní ochrany.“

Pracovnice zdejšího úseku sociálně-právní ochrany dětí mají písemně vypracovány individuální plány dalšího vzdělávání, které jsou výstupem z hodnotícího pohovoru pracovníce pověřené vedením úseku sociálně-právní ochrany dětí s příslušnou pracovnící úseku. Individuální plán dalšího vzdělávání každé pracovníce úseku sociálně-právní ochrany dětí zohledňuje její vzdělání, délku její praxe, individuálních potřeby jejího vzdělávání, její specializaci v rámci výkonu agendy sociálně-právní ochrany dětí, její zájmy, ale též potřeby úseku. Reflektuje průběžné změny v agendě sociálně-právní ochrany dětí a s nimi spojenou potřebu seznamování se s novými poznatky, postupy a metodami práce a jejich ovládnutí.

Zhodnocení plnění dosavadního individuálního plánu dalšího vzdělávání pracovníce a vytvoření nového plánu pro nadcházející období je vždy tématem hodnotícího pohovoru.

S individuálními plány dalšího vzdělávání pracovníků úseku sociálně-právní ochrany dětí pracují pracovníce úseku jako s účinnou pomůckou pro přísně cílené vyhledávání užitečných vzdělávacích aktivit. Individuální plány dalšího vzdělávání rovněž dokumentují soustavné sebevzdělávání a profesní zdokonalování pracovníků úseku.

6c

„Orgán sociálně-právní ochrany zajišťuje průběžné vzdělávání zaměstnanců zařazených v orgánech sociálně-právní ochrany k výkonu sociálně-právní ochrany v rozsahu minimálně 6 pracovních dnů za

kalendářní rok, a to formou účasti zaměstnanců zařazených v orgánech sociálně-právní ochrany k výkonu sociálně-právní ochrany na vzdělávacích kurzech akreditovaných Ministerstvem práce a sociálních věcí. Vzdělávání zaměstnanců zařazených v orgánech sociálně-právní ochrany k výkonu sociálně-právní ochrany vychází z individuálních plánů dalšího vzdělávání a je zaměřeno na rozšíření odborné kvalifikace.

Pracovníci/pracovnice úseku sociálně-právní ochrany dětí musí při přijetí na danou pracovní pozici splňovat kvalifikační předpoklady pro výkon povolání sociálního pracovníka dle ustanovení § 110 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů. Další vzdělávání sociálních pracovníků je rovněž upraveno právními předpisy, a to kromě již citovaného zákona dále zákonem č. 312/2002 Sb., o úřednicích územních samosprávných celků, ve znění pozdějších předpisů, a dále tímto kritériem, tj. vyhláškou MPSV č. 473/2012 Sb., o provedení některých ustanovení zákona o sociálně-právní ochraně dětí.

V průběhu roku 2015 se všechny čtyři pracovnice úseku tehdy zde vykonávající agendu sociálně-právní ochrany dětí zúčastnily průběžného vzdělávání, a to dle určení tohoto kritéria. Obsah a typ průběžného vzdělávání každé pracovnice jsou přitom voleny přísně cíleně, zohledňují její vzdělání, délku praxe, individuální potřeby dalšího vzdělávání a její specializaci v rámci výkonu sociálně-právní ochrany dětí a odráží i potřeby úseku, dané zejména dynamickými legislativními, koncepčními a organizačními změnami v agendě sociálně-právní ochrany dětí. Průběžné vzdělávání každé pracovnice koresponduje s individuálním plánem vzdělávání příslušné pracovnice. Záznamy o absolvovaném vzdělávání jsou mj. založeny v osobních složkách pracovníků úseku sociálně-právní ochrany dětí. Po každé absolvované vzdělávací aktivitě pracovnice, která se jí zúčastnila, předává poznatky ostatním pracovníkům úseku, a to zpravidla v rámci nejbližší porady úseku sociálně-právní ochrany dětí.

6d

„Orgán sociálně-právní ochrany zajišťuje pro zaměstnance zařazené v orgánech sociálně-právní ochrany k výkonu sociálně-právní ochrany, kteří vykonávají přímou práci s klienty, podporu nezávislého kvalifikovaného odborníka.“

Pro pracovnice zdejšího úseku sociálně-právní ochrany dětí je zajištěna podpora kvalifikovaného nezávislého odborníka formou poskytování supervizí. Příslušným nezávislým odborníkem je p. PhDr. Miloslav Čedík, speciální pedagog – etoped, psychoterapeut a supervizor. Supervize jsou pracovníkům zdejšího úseku sociálně-právní ochrany dětí poskytovány v předem dohodnutých termínech jako individuální supervize, a to 4x ročně pro každou z nich. V případě potřeby lze po dohodě se supervizorem uskutečnit i další individuální supervize nad rámec takto stanoveného počtu i supervize týmové.

Standard 7. – Prevence

7a

„Orgán sociálně-právní ochrany dětí aktivně vyhledává a monitoruje ohrožené děti. Prokazatelně koordinuje, případně vytváří podmínky pro preventivní aktivity ve svém správním obvodu.“

Pracovnice zdejšího úseku sociálně-právní ochrany dětí se podílejí na preventivních aktivitách ve správním obvodu. Tuto činnost realizují zejména následujícími postupy: přijímají oznámení o ohrožení dítěte od fyzických osob, škol a školských zařízení, zdravotnických zařízení, Policie ČR či Městské policie a dále s nimi pracují, vykonávají vlastní pracovní aktivity v terénu, při nichž mj. monitorují dění v lokalitě, informují spolupracující odborníky i veřejnost o oprávnění každého upozornit orgán sociálně-právní ochrany dětí na skutečnosti určující /možnost/ ohrožení dítěte, informují odborníky, veřejnost i samotné děti o možnosti obrátit se na orgán sociálně-

právní ochrany dětí o pomoc, připomínají spolupracujícím odborníkům povinnost oznamovat orgánům sociálně-právní ochrany dětí skutečnosti nasvědčující ohrožení dítěte a trestnost neoznámení některých trestných činů a nepřežkažení některých trestných činů.

Dále se pracovnice úseku, dle možností, účastní akcí pořádaných v lokalitě, prezentují úsek sociálně-právní ochrany dětí i jinými aktivitami – např. nárazovým nabízením dětských hraček, knížek, oblečení, podílem na distribuci potravin z potravinové banky sociálně slabším rodinám, aktivitou při zajištění úhrady obědů ve školních jídelnách dětem ze sociálně slabších rodin...

Pracovnice pověřená vedením úseku sociálně-právní ochrany dětí je tajemnicí Komise pro sociálně-právní ochranu dětí. Pracovnice úseku se mohou účastnit jako hosté i jednání jiných komisí, např. Komise sociálních věcí, zdravotnictví a komunitního plánování nebo Komise školské.

K prevenci ohrožení dětí ve správním obvodu přispívá realizace komunitního plánování na podkladě plánu a také finanční a materiální podpora neziskových organizací a jejich aktivit ve prospěch rodin, dětí a mládeže ve správním obvodu ze strany MČ.

7b

„Orgán sociálně-právní ochrany v rámci preventivních aktivit spolupracuje s dalšími fyzickými osobami, právníckými osobami a orgány veřejné moci, zejména s orgány územní samosprávy, pověřenými osobami, poskytovateli sociálních služeb, zástupci škol a školských zařízení, Policií České republiky, Probační a mediační službou, soudem, státním zastupitelstvím, poskytovateli zdravotních služeb, případně s dalšími fyzickými osobami, právníckými osobami a orgány veřejné moci zúčastněnými na péči o ohrožené děti podle místních potřeb a podmínek. Všechny uvedené subjekty mohou jako formu spolupráce výše uvedeného zvolit tým pro děti a mládež.“

Zdejší úsek sociálně-právní ochrany dětí spolupracuje na poli primární, sekundární a terciární prevence se shora uvedenými subjekty. Kromě spolupráce nad jednotlivými případy nezletilých dětí vykazují pracovnice úseku následující aktivity: nabízejí svou účast na výchovných komisích na školách a na žádost školy se jednání výchovných komisí zúčastňují, poskytují školám informace o nabídce kurzů nebo konferencí k tématu sociálně-patologických jevů a o nabídce programů k danému tématu pro žáky škol, nabízejí školám návštěvu pracovnice úseku k předání informací k práci úseku učitelům, rodičům či žákům aj.

Pracovnice pověřená vedením úseku sociálně-právní ochrany dětí je tajemnicí Komise pro sociálně-právní ochranu dětí.

Městská část Praha 22 je zapojena do komunitního plánování sociálních služeb. V rámci něj pracuje mj. i pracovní skupina „Rodina, děti a mládež“.

Standard 8. – Přijetí oznámení, posouzení naléhavosti a přidělení případu

8a

„Orgán sociálně-právní ochrany dětí jednotně postupuje při přijetí oznámení případu a jeho evidenci.“

Zdejší úsek sociálně-právní ochrany dětí jako orgán sociálně-právní ochrany dětí přijímá oznámení případu formou písemnou, osobní a telefonickou. Nejčastějším způsobem oznámení případu je zaslání přípisu k nezletilému dítěti od soudu, kde bylo zahájeno řízení ve věci nezletilého dítěte. Podání k nezletilým dětem úsek sociálně-právní ochrany dětí dostává též od jiných orgánů sociálně-právní ochrany dětí, od dalších státních

orgánů, od škol a školských zařízení a od poskytovatelů zdravotnických služeb, zřídka od jiných subjektů. V některých případech upozorňují na situaci nezletilých dětí fyzické osoby, někdy i anonymně.

Dle ustanovení § 10 odst. 4 zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů, mají povinnost bezodkladně oznámit orgánu sociálně-právní ochrany dětí skutečnost nasvědčující tomu, že nezletilé dítě je dítětem ohroženým, státní orgány, pověřené osoby, školy a školská zařízení a poskytovatelé zdravotních služeb, příp. další zařízení určená pro děti.

Způsob přijetí oznámení o případu je odvozen od způsobu oznámení. Písemná podání jsou zpracována pracovními podatelny a přes vedoucí Úřadu městské části Praha 22 a vedoucí Odboru sociálních věcí a zdravotnictví jsou předána pracovníci pověřené vedením úseku sociálně-právní ochrany dětí. Ta je rozděluje podle specializace pracovníků úseku a podle klíče k rozdělení případů mezi pracovníce úseku. V této fázi je posuzován obsah přípisu a v případě, že je podání vyhodnoceno jako oznámení naléhavého případu, je operativně řešeno, kdo, co kdy a jak udělá. Případná potřeba zásahu zastupující pracovníci je bezodkladně projednána v týmu pracovníků úseku, přičemž je dohodnuto, která z pracovníků - s ohledem na pracovní rozvrh, plán nepřítomnosti a aktuální vytíženost pracovníků - kdy a jakým způsobem věc vyřídí, resp. zahájí její vyřizování.

Pokud se dostaví na úsek sociálně-právní ochrany dětí oznamovatel/ka osobně, oznámení přijímá přednostně pracovníce, které bude dále případ příslušet. V případě telefonického oznámení uskuteční hovor pracovníce, na jejíž linku se oznamovatel/ka dovolal/a. Z osobní návštěvy oznamovatele/oznamovatelky i z telefonického hovoru se vyhotovují záznamy, které jsou součástí spisové dokumentace nezletilého dítěte. I v případě osobního nebo telefonického oznámení případu je posuzována naléhavost případu a nutnost okamžité reakce ze strany orgánu sociálně-právní ochrany dětí.

Je-li oznámení přijato v mimopracovní dobu, provádí potřebné úkony pracovníce vykonávající v dané době pohotovostní službu.

8b

„Každý případ orgánu sociálně-právní ochrany dětí je posouzen s ohledem na jeho naléhavost.“

Při oznámení případu jakoukoliv formou je posouzena naléhavost případu. Za naléhavý případ je považován případ, který vyžaduje okamžitou reakci ze strany orgánu sociálně-právní ochrany dětí. Je to případ, v němž je třeba ihned konat, přednostně před jinými aktivitami pracovníků úseku. Jedná se zejména o situace, kdy je zjištěno ohrožení dítěte na životě a na zdraví, dítě je poškozováno vícečetným způsobem, dítě se ocitlo mimo rodinu, dítě a/nebo členové rodiny se chovají a/nebo jednají vysoce nestandardním způsobem aj. Okamžitá reakce pracovníků úseku sociálně-právní ochrany dětí prověří situaci dítěte a v případě, že je potvrzeno ohrožení dítěte a naléhavost případu, se neprodleně realizují opatření sociálně-právní ochrany v zájmu dítěte.

Při přijetí oznámení, které je vyhodnoceno jako naléhavé, se ihned scházejí přítomné pracovníce úseku sociálně-právní ochrany dětí a určují, kdo a jaké úkony bude v daném případě realizovat. Je dohodnut způsob vzájemného předávání informací mezi pracovníci podílejícími se na realizovaných úkonech v daném případě. Jestliže úkony nekonala /např. pro nepřítomnost v práci nebo pro to, že bylo zasahováno v rámci pohotovostní služby/ pracovníce, které následně případ dle specializace v rámci agendy sociálně-právní ochrany dětí či podle klíče rozdělení případů mezi pracovníci úseku náleží, je jí tento případ s informacemi a záznamy od zasahující kolegyně předán po ukončení neodkladných úkonů.

Pro účely výkonu pohotovostní služby mají pracovníce k dispozici pracovní materiály, obsahující mj. popis základního doporučeného postupu, seznamy kontaktů zejména na místně příslušný soud, na pohotovostní služby jiných orgánů sociálně-právní ochrany dětí, na zdravotnická zařízení se službou lékařské pohotovosti pro děti aj.

8c

„Každý případ je přidělen konkrétnímu koordinátorovi případu. Koordinátor případu řídí průběh výkonu sociálně-právní ochrany u daného případu.“

Na úseku sociálně-právní ochrany dětí Odboru sociálních věcí a zdravotnictví Úřadu městské části Praha 22 je každý případ přidělen klíčové pracovníci, koordinátorce případu. Rozdělení případů mezi jednotlivé pracovníce úseku je dáno nejprve jejich specializací, dále v „běžné“ agendě sociálně-právní ochrany dětí se řídí počátečním písmenem příjmení dítěte. V rámci zdejšího úseku sociálně-právní ochrany dětí je zavedena specializace na náhradní rodinnou péči, specializace na výkon sociální kurately pro děti a mládež, specializace na případy dětí týraných, zanedbávaných a zneužívaných a na problematiku domácího násilí a specializace na případy s mezinárodním prvkem.

Informace o specializaci jednotlivých pracovníků zdejšího úseku sociálně-právní ochrany dětí a o způsobu dělení „běžné“ agendy sociálně-právní ochrany dětí mezi ně jsou uveřejněny na webových stránkách ÚMČ Praha 22 a jsou též vyvěšeny na nástěnkách při kancelářích 015 a 014 v přízemí budovy ÚMČ Praha 22, kde sídlí Odbor sociálních věcí a zdravotnictví, a tedy i úsek sociálně-právní ochrany dětí.

8d

„Každý zaměstnanec zařazený v orgánu sociálně-právní ochrany k výkonu sociálně-právní ochrany pracuje maximálně s 80 rodinami, v případě kurátora pro děti a mládež se 40 rodinami. V případě práce s osobami pečujícími a s osobami v evidenci pracuje maximálně se 40 rodinami.“

Na zdejším úseku sociálně-právní ochrany dětí vykonávají agendu sociálně-právní ochrany dětí čtyři pracovníci, z toho jedna na zkrácený pracovní úvazek /poloviční/. Dle kontrolního propočtu k náhodně zvolenému datu /dne 01. 12. 2015/ všechny pracovníce úseku pracovaly s menším počtem rodin, než který jako hraniční stanovuje shora uvedené kritérium. Bylo tomu tak v případě agendy náhradní rodinné péče, agendy sociální kurately pro děti a mládež i u pracovníků vykonávajících „běžnou“ agendu sociálně-právní ochrany dětí. Zároveň bylo potvrzeno, že vytížení jednotlivých pracovníků v rámci úseku je přibližně vyvážené. Z tehdejších dvou pracovníků úseku sociálně-právní ochrany dětí, které vykonávaly „běžnou“ agendu sociálně-právní ochrany dětí, jedna k danému datu aktuálně pracovala se 70 rodinami, druhá s 63 rodinami. Pracovnice působící jako kurátorka pro děti a mládež a podílející se na výkonu náhradní rodinné péče agendou již pečujících pěstounských rodin pracovala s 33 rodinami jako kurátorka pro děti a mládež a s 10 pěstounskými rodinami. Pracovnice konající agendu náhradní rodinné péče měla na starosti agendu žadatelů o náhradní rodinnou péči, jejichž počet rovněž nepřesahoval shora uvedený maximální přípustný počet. Pracovnice konající agendu náhradní rodinné péče, společně s kurátorkou pro děti a mládež, z větší části zajišťovaly také jednorázová šetření na vyžádání jiných orgánů sociálně-právní ochrany dětí, příp. jiných institucí.

Od data zjišťování údajů se v roce 2016 změnila personální situace na zdejším úseku sociálně-právní ochrany dětí a v návaznosti na ni rozdělení agendy mezi jednotlivé pracovníce úseku, přičemž všechny specializace dříve na úseku zavedené byly zachovány. Nedošlo ke změně celkového počtu pracovníků aktivně vykonávajících agendu, a to ani v přepočtu na pracovní úvazky.

Standard 9. – Jednání, vyhodnocování a individuální plán ochrany dítěte

9a

Při jednání s klientem dodržuje orgán sociálně-právní ochrany základní principy výkonu sociálně-právní ochrany, zejména respektuje individuální přístup ke všem klientům, vychází z individuálních potřeb každého klienta, podporuje samostatnost klientů, uplatňuje individuální přístup k potřebám každého klienta, motivuje k péči o děti, posiluje sociální začleňování klientů, důsledně dodržuje lidská práva a základní svobody, podporuje kontakt s přirozeným sociálním prostředím a informuje klienta o postupech používaných při výkonu sociálně-právní ochrany.“

Základní principy výkonu sociálně-právní ochrany dětí vycházejí z principů sociální práce obecně. Tyto jsou rozpracovány v odborné literatuře a vymezeny v právních předpisech upravujících sociálně-právní ochranu dětí nebo s ní souvisejících /zejména v zákoně o sociálně-právní ochraně dětí a v občanském zákoníku/ a také v mezinárodních dokumentech o lidských právech a právech dítěte /zejména v Listině základních práv a svobod a v Úmluvě o právech dítěte/. Jako pracovníce, které mají k výkonu své profese potřebné odborné znalosti i osobnostní předpoklady, pracovníce úseku sociálně-právní ochrany dětí Odboru sociálních věcí a zdravotnictví Úřadu městské části Praha 22 základní principy výkonu sociálně-právní ochrany dětí znají a při praktickém výkonu sociálně-právní ochrany dětí se jimi důsledně řídí.

Výše uvedené principy jsou rovněž obsaženy a formulovány v příslušných etických kodexech, z nichž jsou pro pracovníce úseku sociálně-právní ochrany dětí profesně relevantní Etický kodex Společnosti sociálních pracovníků ČR a Etický kodex přijatý Mezinárodní federací sociálních pracovníků. Jelikož je sociálně-právní ochrana dětí jednou z agend státní správy a je výkonem veřejné správy, vztahují se na pracovníce úseku sociálně-právní ochrany dětí rovněž zásady Etického kodexu úředníků a zaměstnanců veřejné správy. Úřad městské části Praha 22 má též zpracován vnitřní předpis, tzv. „Etický kodex k zásadám chování zaměstnanců/zaměstnankyň ÚMČ Praha 22“. I s těmito materiály jsou pracovníce zdejšího úseku sociálně-právní ochrany dětí prokazatelně seznámeny a v praktické činnosti se jimi řídí.

9b

„Orgán sociálně-právní ochrany zajišťuje služby potřebné pro jednání s osobami se specifickými potřebami, nebo má dojednanou spolupráci s fyzickými a právníckými osobami, které tyto služby zajistí externě.“

Pracovníce zdejšího úseku sociálně-právní ochrany dětí s ohledem na své odborné vzdělání, osobnostní předpoklady pro výkon profese a praktické zkušenosti v něm zvládají komunikaci a jednání s klienty/klientkami s různými specifickými potřebami tak, že sociálně-právní ochrana je dostupná každému z nich. Jedná se o klienty/klientky – děti různého věku, kdy komunikace s nimi je ze strany pracovníků úseku přizpůsobena věku a stupni vývoje dítěte, o komunikaci se seniory, s lidmi s psychickým onemocněním či s mentálním postižením. V případě potřeby, kdy je jednání pro obě strany komplikované, pracovníce úseku po dohodě s klientem/klientkou mohou dojednat přítomnost další/ho odborníka/odbornice při jednání.

Službu zprostředkování komunikace s klientem/klientkou využívají pracovníce úseku pro jednání s klienty/klientkami, kteří/ktelé neovládají český jazyk na úrovni potřebné pro porozumění jednání v oboru sociálně-právní ochrany dětí, a pro jednání s klienty/klientkami se sluchovým postižením, kteří/ktelé ovládají českou znakovou řeč nebo znakovou češtinu. V těchto případech využívají pracovníce úseku služeb tlumočnicků(tlumočnic, přičemž kontakty na ně mají k dispozici z veřejně dostupných zdrojů. Jednotlivé vykázané služby jsou hrazeny tlumočnickům/tlumočnicím na základě jimi vystavené faktury /nejsou-li poskytovány zdarma/.

Pro nečetnost těchto případů není s příslušnými osobami uzavřena smlouva či písemná dohoda zakládající jejich spolupráci se zdejší úsekem sociálně-právní ochrany dětí.

9c

„Orgán sociálně-právní ochrany dětí provádí u všech případů, zejména v okamžiku zavedení dítěte do evidence dětí uvedených v § 54 zákona, základní vyhodnocování potřeb dítěte a situace rodiny /dále jen „vyhodnocování“, zaměřené na skutečnost, zda se jedná o dítě vymezené v § 6 a v § 54 písm. a/ zákona, nebo o dítě zařazené do evidence z jiného důvodu. Jestliže ze závěrů vyhodnocování vyplývá, že se jedná o dítě vymezené v § 6 zákona, provádí orgán sociálně-právní ochrany podrobné vyhodnocování.“

Pracovnice zdejšího úseku sociálně-právní ochrany dětí provádějí u všech případů zařazení nezletilého dítěte do evidence orgánu sociálně-právní ochrany dětí dle ustanovení § 54 zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů, základní vyhodnocování situace rodiny a dítěte. Pro tyto účely využívají jednotně formulář „Stručné vyhodnocení situace nezletilých a jejich rodiny“, který byl vypracován pracovníci pověřenou vedením úseku sociálně-právní ochrany dětí.

Jestliže se jedná o dítě ohrožené ve smyslu § 6 citovaného zákona, což vyplynulo ze závěrů stručného vyhodnocení situace nezletilého a jeho rodiny prováděného po zařazení nezletilého dítěte do evidence, nebo se dítě stane ohroženým po pozdější změně situace v rodině, určité události, vlastním chováním a jednáním aj., provádí pracovnice zdejšího úseku sociálně-právní ochrany dětí podrobné vyhodnocení situace rodiny a dítěte tak, jak to určuje § 10 odst. 3 písm. c/ citovaného zákona. Zaměření a rozsah vyhodnocování situace rodiny a dítěte je stanoven v § 1 vyhlášky MPSV č. 473/2012 Sb., o provedení některých ustanovení zákona o sociálně-právní ochraně dětí. Pro účely podrobného vyhodnocení situace nezletilého dítěte a jeho rodiny využívají pracovnice úseku jednotně formulář „Vyhodnocení situace dítěte“ a „Vyhodnocení situace rodiny a rodičovských kompetencí“. Součástí tohoto materiálu je i individuální plán ochrany dítěte.

V uvedených činnostech se pracovnice úseku řídí příslušnými právními normami. K vyhodnocování situace rodiny a dítěte jako nové metody sociální práce, potažmo sociálně-právní ochrany dětí, absolvovaly pracovnice zdejšího úseku sociálně-právní ochrany dětí množství vzdělávacích aktivit.

9d

„Orgán sociálně-právní ochrany dětí obecního úřadu obce s rozšířenou působností zpracovává v případě, že provedl podrobné vyhodnocování se závěrem, že se jedná o dítě vymezené v § 6 zákona, individuální plán ochrany dítěte, podle potřeby jej přehodnocuje a následně jej uzavírá.“

Pracovnice zdejšího úseku sociálně-právní ochrany dětí v souladu s ustanoveními § 10 odst. 3 písm. d/ zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů, a § 2 odst. 1 a 2 vyhlášky MPSV č. 473/2012 Sb., o provedení některých ustanovení zákona o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů, vypracovávají individuální plán ochrany dítěte. Individuální plán ochrany dítěte je zpracován v případech, kdy je konstatováno, že se v případě nezletilého dítěte jedná o dítě ohrožené ve smyslu § 6 citovaného zákona.

Pro záznam individuálního plánu ochrany dítěte využívají pracovnice zdejšího úseku sociálně-právní ochrany dětí jednu z verzí materiálů „Rozhodujeme v zájmu dítěte“, v níž se individuální plán ochrany dítěte nazývá „Plán podpory dítěte a rodiny“. V tomto plánu se vymezují konkrétní úkoly /kroky/, které je třeba v zájmu dítěte a k jeho podpoře a ochraně učinit, stanoví se zde, kdo tyto kroky učiní a v jakém termínu. Do formuláře se následně zaznamenává, zda byl úkol splněn /a ukončen/, či zda trvá.

V případě, že došlo ke změně situace dítěte natolik, že dle aktualizace situace rodiny a dítěte již není dítě dále považováno za dítě ohrožené ve smyslu § 6 citovaného zákona, se individuální plán ochrany dítěte uzavírá.

Standard 10. - Kontrola případu

10a

„Orgán sociálně-právní ochrany zajišťuje pravidelnou kontrolu případů.“

Dle zaměření a cíle kontroly provádí zdejší úsek sociálně-právní ochrany dětí jednak kontrolu vedení spisové dokumentace a formálních náležitostí evidence případu, jednak kontrolu výkonu sociálně-právní ochrany dětí v daném případě, tedy kontrolu vykonané sociální práce a celkově vývoje a aktuálního stavu případu. Dle vztahu k případu provádí zdejší úsek sociálně-právní ochrany dětí kontrolu cílenou, tj. zaměřenou cíleně na konkrétní případy, a kontrolu namátkovou, kdy jednotlivé případy jsou pro tento typ kontroly vybrány náhodně.

Kontroly probíhají v pravidelných intervalech 1x za tři měsíce, navíc případně v mezidobí kdykoliv. Kontroly provádí pracovnice pověřená vedením úseku sociálně-právní ochrany dětí.

Standard 11. – Rizikové a nouzové situace

11a

„Zaměstnanci zařazení v orgánech sociálně-právní ochrany k výkonu sociálně-právní ochrany jsou připraveni na výskyt rizikových a nouzových situací a jsou prokazatelně seznámeni se situacemi, které mohou nastat v souvislosti s výkonem sociálně-právní ochrany včetně postupů při jejich řešení.“

K rizikovým situacím na zdejším úseku sociálně-právní ochrany dětí patří zejména následující: jednání s klientem/klientkou pod vlivem alkoholu a/nebo jiných návykových látek, s klientem/klientkou s agresivními projevy, napadení pracovníka/pracovnice klientem/klientkou, vzájemné napadení klientů/klientek, zranění pracovníka/pracovnice, šetření v domácnosti klienta/klientky s předpokládaným rizikem /např. s možností kontaktu s agresivními klienty/klientkami, s infekčním onemocněním, s nebezpečnými domácími zvířaty.../

Pro situace jednání s tzv. „obtížnějším klientem“, tj. zejména s klientem/klientkou pod vlivem alkoholu a/nebo návykových látek a s klientem/klientkou s agresivními projevy, kladou pracovnice zdejšího úseku důraz na přípravu k jednáním, je-li možná. Pracovnice úseku se cíleně vzdělávají k tématu práce s tzv. „obtížnějším klientem“. Pro plánovaná jednání s klientem/klientkou, u nichž je povědomí z minulosti o možnosti ztížení jednání z důvodu zneužívání návykových látek klientem/klientkou a/nebo pro jeho/její agresivní projevy, pracovnice zajišťují předem přítomnost dalších osob na pracovišti, příp. vyrozumí o nadcházejícím jednání a možnosti problémů Městskou policii, případně Policii ČR.

Pro případ fyzického napadení pracovníce úseku klientem/klientkou a pro případy vzájemného napadení mezi klienty/klientkami úseku je vždy přivolávána Policie ČR a dle potřeby pracovnice, která je svědkem události, poskytuje první pomoc a zajišťuje lékařské ošetření potřebným osobám. Na případy zranění pracovníka/pracovnice se vztahují právními předpisy a příslušný vnitřní předpis k postupu při vzniku pracovního úrazu. S uvedenými předpisy a jimi upravenými postupy jsou pracovnice zdejšího úseku sociálně-právní ochrany dětí seznámeny, neboť absolvují proškolení v oblasti bezpečnosti práce a ochrany zdraví při práci v pravidelných intervalech, spolu s ostatními zaměstnanci/zaměstnankyněmi Úřadu městské části Praha 22.

Vedle rizikových situací jsou vymezeny i nouzové situace, jimiž jsou zejména kumulace většího počtu naléhavých případů v jednu chvíli, živelná událost v blízkosti pracoviště, požár na pracovišti, výpadek elektrického proudu na pracovišti a současná nepřítomnost většího počtu pracovníků úseku na pracovišti. Pro situace extrémních událostí typu živelných katastrof a požárů na pracovišti se na pracovníce zdejšího úseku sociálně-právní ochrany dětí pochopitelně vztahují stejná pravidla chování a jednání, jako na ostatní zaměstnance/zaměstnankyně Úřadu, potažmo na obyvatelstvo obecně. Pro tyto případy postupují pracovníce úseku v souladu s příslušnými právními a vnitřními předpisy. K těmto jsou všichni zaměstnanci/zaměstnankyně Úřadu pravidelně proškolení/y, mimo pravidelná školení probíhají průběžně školení nových zaměstnanců/zaměstnankyň.

Pro případy kumulace více naléhavých případů v jedné chvíli a pro případy současné nepřítomnosti většího počtu pracovníků úseku sociálně-právní ochrany dětí na pracovišti využívají pracovníce úseku flexibilně vzájemnou zastupitelnost, přičemž vznik těchto situací nezřídka odvracejí předchozím pečlivým plánováním pracovních aktivit a společnou konzultací rozvrhu pracovních aktivit i předem plánovaných nepřítomností na pracovišti z mimopracovních důvodů v týmu všech pracovníků úseku.

Standard 12. – Dokumentace o výkonu sociálně-právní ochrany dětí

12a

„Orgán sociálně-právní ochrany dětí uplatňuje systém zpracování, vedení, evidence a archivace dokumentace, včetně vedení elektronické dokumentace v informačním systému sociálně-právní ochrany dětí o klientech a dalších osobách“.

Spisová dokumentace nezletilých i spisová dokumentace v oblasti náhradní rodinné péče je na zdejším úseku sociálně-právní ochrany dětí evidována, zpracovávána a archivována výlučně v souladu se zásadními příslušnými normami, jimiž jsou zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů, vyhláška MPSV č. 473/2012 Sb., o provedení některých ustanovení zákona o sociálně-právní ochraně dětí, směrnice MPSV č.j. 2013/26780-21 ze dne 19. 09. 2013, o stanovení rozsahu evidence dětí a o stanovení rozsahu evidence a obsahu spisové dokumentace v oblasti náhradní rodinné péče, a zákon č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Jako vnitřní předpis slouží na ÚMČ Praha 22 nařízení tajemníka - Spisový a skartační řád.

12b

„Záznamy orgánu sociálně-právní ochrany jsou vedeny takovým způsobem, aby byly srozumitelné pro klienta.“

Spisová dokumentace nezletilých i spisová dokumentace v oblasti náhradní rodinné péče je na zdejším úseku sociálně-právní ochrany dětí vedena kompletně dle pravidel stanovených shora uvedenými normami. Vlastní záznamy pracovníků úseku jsou vyhotovovány na počítači, jsou tedy čitelné. Ze záznamu je patrné, čeho se týká, k jakému spisu přísluší, kdy byl proveden, kdy došlo k popisované události /resp. byl proveden popisovaný úkon/. Každý záznam je zakončen jménem a příjmením pracovníce, která ho vyhotovila, s uvedením její funkce a zařazení jako pracovníce ÚMČ Praha 22. Vždy je připojen podpis pracovníce. Záznamy jsou psány běžným jazykem tak, aby byly srozumitelné pro klienta/klientky.

Žádosti o nahlížení do spisové dokumentace vedené orgánem sociálně-právní ochrany dětí se řídí ustanovením § 55 odst. 5 zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů. Nahlížením do spisové dokumentace je oprávněn na základě žádosti pouze rodič dítěte, kterému náleží rodičovská odpovědnost, jiná osoba odpovědná za výchovu dítěte nebo jejich zástupce na základě písemně udělené plné

moci. Do spisové dokumentace týkající se osvojení dítěte je dále oprávněn na základě žádosti nahlížet i osvojenec, jakmile nabyl svéprávnosti.

Je-li součástí spisové dokumentace vedené orgánem sociálně-právní ochrany dětí k nezletilému dítěti složka týkající se vedeného správního řízení, vztahuje se na nahlížení výhradně do této části spisové dokumentace ustanovení § 38 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů. Dle citovaného zákona jsou oprávněni nahlížet do spisu /v tomto případě do části spisu týkající se vedeného správního řízení/ účastníci správního řízení nebo jejich zástupci nebo jiné osoby, pokud na nahlížení do spisu prokáží právní zájem nebo jiný vážný důvod a nebude-li tím porušeno právo účastníků řízení nebo jiných dotčených osob nebo veřejný zájem.

Pracovnice zdejšího úseku sociálně-právní ochrany dětí připravily k tématu nahlížení do spisové dokumentace pro klienty/klientky obsáhlejší informativní text, který je dostupný na webových stránkách ÚMČ Praha 22, v sekci věnované úseku sociálně-právní ochrany dětí. Zde je pro žadatele/žadatelky k dispozici i formulář žádosti o nahlédnutí do spisové dokumentace, vypracovaný pracovníky úseku pro usnadnění podání žádosti žadatelem/žadatelkou. Využití tohoto formuláře při podání předmětné žádosti samozřejmě není pro žadatele/žadatelku závazné.

V souladu s příslušnými právními předpisy pracovníci úseku sociálně-právní ochrany dětí umožňují klientovi/klientce při nahlížení do spisové dokumentace činit si výpisy a pořídit si kopie spisové dokumentace nebo její části. Případné pořizování kopií ze spisové dokumentace, vedené k nezletilému dítěti orgánem sociálně-právní ochrany dětí, nahlízející/m klientem/klientkou s využitím technických prostředků orgánu sociálně-právní ochrany dětí je zpoplatněno, a to podle přílohy zákona č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů.

Standard 13. - Vyřizování a podávání stížností

13a

„Orgán sociálně-právní ochrany má zpracována pravidla pro podávání, vyřizování a evidenci stížností v podobě srozumitelné pro všechny klienty.“

Ve věcech stížností klientů/klientek a jejich vyřizování se úsek sociálně-právní ochrany dětí Odboru sociálních věcí a zdravotnictví Úřadu městské části Praha 22 řídí ustanovením § 175 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů. Na Úřadu městské části Praha 22 jsou dále vnitřním předpisem zpracována „Pravidla pro přijímání a vyřizování petic a stížností podaných orgánům Městské části Praha 22“.

Pracovnice zdejšího úseku sociálně-právní ochrany dětí zpracovaly konkrétně pro potřeby úseku sociálně-právní ochrany dětí v návaznosti na shora uvedené normy vlastní materiál, který o postupu podání žádosti a jejího vyřizování informuje klienty/klientky stručnou a srozumitelnou formou.

13b

„Orgán sociálně-právní ochrany informuje klienty a další osoby o možnosti podat stížnost, a to způsobem srozumitelným klientům a dalším osobám.“

Úsek sociálně-právní ochrany dětí Odboru sociálních věcí a zdravotnictví Úřadu městské části Praha 22 informuje klienty/klientky o možnosti podat stížnost materiálem, který byl pracovníci úseku zpracován konkrétně pro potřeby klientů/klientek úseku. Tento materiál stručnou a srozumitelnou formou popisuje postup podání stížnosti a jejího vyřizování. Materiál je zpracován pro praktické použití a obsahuje kontakty na pracovníci pověřenou vedením úseku sociálně-právní ochrany dětí a na vedoucí Odboru sociálních věcí a zdravotnictví. Informativní materiál je umístěn na nástěnce vedle kanceláře 015, tj. v přízemí budovy ÚMČ, kde sídlí Odbor sociálních věcí a zdravotnictví, a tedy i úsek sociálně-právní ochrany dětí. Tento informativní text je rovněž dostupný na webových stránkách ÚMČ Praha 22, v sekci věnované úseku sociálně-právní ochrany dětí.

Standard 14. – Návaznost výkonu sociálně-právní ochrany dětí na další subjekty

14a

„Orgán sociálně-právní ochrany zprostředkovává a doporučuje klientům služby jiných fyzických a právnických osob podle jejich potřeb, a to v souladu s cíli podpory stanovenými v individuálním plánu ochrany dítěte.“

Pracovníci/pracovnice orgánu sociálně-právní ochrany dětí obecně jsou v moderním pojetí sociální práce koordinátory/koordinátorkami potřebných aktivit vykonávaných v zájmu dítěte. Vlastní působení pracovníka/pracovnice orgánu sociálně-právní ochrany dětí je jen částí realizovaných úkonů. Dle potřeby pracovníci/pracovnice orgánu sociálně-právní ochrany dětí doporučují, příp. zprostředkovávají a zajišťují klientům/klientkám služby jiných subjektů tak, jak to vyžadují závěry vyhodnocení situace rodiny a dítěte, jak to vyplývá z individuálního plánu ochrany dítěte a/nebo jak žádá klient/ka. Také pracovnice úseku sociálně-právní ochrany dětí Odboru sociálních věcí a zdravotnictví Úřadu městské části Praha 22 spolupracují při řešení případů s dalšími fyzickými a právnickými osobami nabízejícími související služby.

K nejčastěji řešeným záležitostem klientů/klientek mají pracovnice zdejšího úseku sociálně-právní ochrany dětí seznamy subjektů zaměřených na aktivity k danému tématu. Tyto seznamy jsou zveřejněny na webových stránkách ÚMČ Praha 22, a to v sekci věnované úseku sociálně-právní ochrany dětí. Nacházejí se také na nástěnce úseku sociálně-právní ochrany dětí, umístěné vedle kanceláře 015 v přízemí budovy ÚMČ, kde sídlí Odbor sociálních věcí a zdravotnictví, a tedy i úsek sociálně-právní ochrany dětí.

Je rovněž vydán Adresář sociálních, zdravotních a navazujících služeb na území správního obvodu, který je klientům/klientkám k dispozici zdarma mj. i na podatelně ÚMČ Praha 22 a na zdejším Odboru sociálních věcí a zdravotnictví.

14b

„Orgán sociálně-právní ochrany dětí se intenzivně věnuje oblasti přípravy na samostatný život u dětí starších 16 let, které se nacházejí v ústavní výchově, v náhradní rodinné péči nebo v péči kurátorů.“

Pracovnice zdejšího úseku sociálně-právní ochrany dětí věnují zvláštní pozornost přípravě dospívajících bez podpory rodinného zázemí, dospívajících umístěných v náhradní rodinné péči a dospívajících s výchovnými problémy a poruchami chování a jednání na budoucí život. Zabezpečení potřeb dítěte v souvislosti s jeho případným vstupem do samostatného života je jedním z úkolů, jimž je při práci s nezletilým věnována ze strany pracovníků úseku zvláštní pozornost. K tomuto pracovníci úseku spolupracují, dle individuální situace dítěte, s dalšími subjekty působícími v dané oblasti – jimiž jsou např. Úřady práce, domy na půl cesty, orgány samosprávy, ústavní zařízení, potenciální zaměstnavatelé, neziskové organizace poskytující pomoc dětem opouštějícím ústavní zařízení nebo náhradní rodinnou péči apod. Dle potřeby a individuální situace

klienta/klientky se tento/tato po dosažení zletilosti může ve svých záležitostech nadále obracet na sociální kurátorku pro dospělé zdejšího Odboru sociálních věcí a zdravotnictví.